

دستور العمل اجرایی استفاده بهینه از بقایای کشاورزی و کارخانجات صنایع غذایی در تغذیه دام

مقدمه:

با توجه به کمبود مواد خوراکی مورد نیاز تغذیه دام در کشور، استفاده از بقایای زراعی، باغی و و کارخانجات صنایع غذایی به عنوان مواد خوراکی غیر معمول، می تواند یکی از راهکارهای عملی برای حل مشکل کمبود خوراک دام باشد. در حال حاضر انواع بقایای کشاورزی در استانهای مختلف وجود دارد که بطور کامل و مناسب در خوراک دام استفاده نمی شوند. به منظور استفاده حداکثری از پسماندهای مذکور و با اعمال روش های فرآوری مناسب و رعایت اصول بهداشتی میتوان از این منابع بصورت صحیح در تغذیه دام تغذیه دام به عنوان خوراک ارزان قیمت استفاده کرد. تا ضمن جلوگیری از هر گونه آلودگی و مشکلات زیست محیطی، موجب تشویق بهره برداران دامی جهت افزایش بازدهی و کاهش هزینه های واحدهای پرورش دام گردد.

اهداف:

- ۱- تولید خوراک ارزان قیمت و کاهش قیمت تمام شده خوراک و به تبع آن کاهش قیمت محصولات دامی.
- ۲- تامین بخشی از نیازهای غذایی دام های کشور و صرفه جویی در مصرف منابع علوفه ای و کاهش واردات نهاده های دامی.
- ۳- استفاده حداکثری از پتانسیل های موجود در تولید محصولات و فرآورده های دامی با اعمال روش های ساده و کم هزینه.
- ۴- افزایش بهره وری خوراک در واحدهای پرورش دام.

بقایای زراعی، باغی، کارخانجات صنایع غذایی:

کاه و کلش (کندم، جو، برنج و حبوبات)، ضایعات و سرشاخه های خرما، پسماند و محصولات فرعی بعد از برداشت نیشکر (سرشاخه نیشکر، ملاس، ویناس، پیت و باگاس)، بقایا بعد از برداشت پسته (پوست سبز، خوشه و برگ)، پسماند و محصولات فرعی بعد از برداشت چغندر قند (برگ و طوقه، تفاله، تفاله، ملاس، ویناس)، ضایعات میوه و مرکبات قبل و بعد از صنایع فرآوری، کود مرغی و ضایعات کشتارگاهی (محتویات شکمبه). بقایا سیب زمینی، گوجه، سرشاخه درخت موز و ... از جمله بقایای رایجی هستند که می توانند با روش های صحیح فراوری در تغذیه دام استفاده شوند.

روش های فرآوری بقایای کشاورزی:

روش های مختلف فیزیکی و شیمیایی برای فرآوری بقایای کشاورزی انجام می شود که هدف آن افزایش قابلیت هضم خوراک و همچنین خوش خوراکی این بقایا می باشد. خشک کردن، سیلو کردن به تنهایی یا با سایر علوفه ها، خردکردن، آسیاب کردن و یا تولید خوراک کامل بر پایه بقایای کشاورزی از جمله روش های معمول فراوری بقایای مورد استفاده در تغذیه دام می باشد.

نحوه استفاده در دام:

بقایای کشاورزی می تواند در جیره های متعادل از نظر مواد مغذی در تغذیه دام استفاده شود. میزان استفاده بقایای کشاورزی در جیره به گونه حیوانی، میزان تولید، وضعیت فیزیولوژیکی حیوان و غیره بستگی دارد. باید توجه داشت در جیره های تنظیم شده با بقایای کشاورزی، میزان محدودیت استفاده از بقایای فوق و حد مجاز مصرف آنها را در نظر گرفت همچنین، پروتئین، انرژی و سایر مواد مغذی جیره هم تامین گردد. نظارت کارشناسان تغذیه دام در تمامی مراحل فرآوری بقایا و استفاده از آنها در خوراک دام و همچنین رعایت اصول و ضوابط بهداشتی در تهیه و فراوری بقایا کشاورزی ضروری می باشد.

روش اجرا:

- برگزاری جلسات هماهنگی و توجیهی با کارشناسان برای اجرای طرح.
- انعقاد تفاهم نامه با تشکلهای مرتبط و یا تولیدکنندگان بخش خصوصی.
- به میزان ۱۰ درصد از قیمت نهایی به ازای هر کیلوگرم محصول نهایی تولید شده بر پایه بقایای کشاورزی و محصولات صنایع غذایی از محل اعتبار یارانه ای ابلاغ شده به استان (یارانه استفاده بهینه از بقایای محصولات کشاورزی و صنایع غذایی در تغذیه دام) به عنوان یارانه در نظر گرفته شود.